

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

Sneeuw en ijs

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?

Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

Als ik dit stukje schrijf, ligt er geen sneeuw. In de afgelopen weken was het anders. Op sommige dagen lag er een laagje sneeuw. En mensen werden enthousiast: er werden sleeën gekocht, sneeuwmannen gemaakt en men had het over de winters van vroeger. Want zeg nu zelf: dat kleine beetje dat wij nu 'er ligt sneeuw' noemen, heeft toch niks te maken met de sneeuw die we van vroeger kennen. Dat wat er nu af en toe ligt, dat lag er 'vroeger' ergens aan het einde van de winter, als Koning Winter nog een poging deed om niet in de vergetelheid te geraken.

Zo ook met het ijs: wij kregen nog weleens ijsvrij: lekker schaatsen. Op natuurijs natuurlijk. Van singel naar singel, van sloot naar sloot. En als er geen sloten waren, dan waren er wel stukjes land die onder water gespoten werden. Soms zie je die veldjes nog wel, herkenbaar aan de lantaarnpalen die er omheen staan. De veters van de schaatsen niet meer loskrijgen omdat er ijs tussen zat en de vingers verstijfd van de kou waren.

Tijden veranderen. Kinderen van nu weten niet meer echt wat sneeuwballengooien is. En schaatsen doe je hoogstens nog op een kunstbaan. Tijden veranderen. In het afgelopen jaar hebben we dat wel heel extreem gemerkt door de coronamaatregelen. En het is nog niet over. We zoeken naar wegen om te kunnen doen wat we willen doen of moeten doen. We worden corona-moe. Het vaccineren gaat niet snel genoeg en dan zijn er ook nog de relschoppers (die zijn van alle tijden, ik lees nu een boek over de 10e eeuw en daar waren ook al 'professionele' onruststokers). We verlangen terug naar vroeger: naar goede winters met sneeuw en ijs en naar coronavrij ontmoeten.

In deze nieuwsbrief vindt u weer berichtjes over kleine en soms grote dingen die bemoedigen. Creativiteit is van alle tijden. Troost ook. Wees creatief en troost elkaar. Beiden hebben we nodig.

*Ik wens u veel leesplezier.
Afke den Hollander.*

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Begrafenisvereniging is vaste waarde voor inwoners
- * De vereniging van Jan Keuning en Anne van der Meulen
- * Ergernis over hondenpoep op Brunssumse kerkhoven
- * Goed volk - Funeraire cultuur en erfgoed
- * Maximale vrijwilligersvergoeding stijgt
- * Waarom luiden de kerkklokken soms op rare tijden?
- * Positief bijeffect van corona: kleine uitvaaty intiem

En dan gaat het weer een beetje mis ...

Diezelfde aanhef kan gewoon blijven! Nu weer wat persoonlijk. Maar ach het valt ook wel mee. Gewoon heel stevig m'n hand geschaafd. Fietsen, niet teveel maar een half uurtje of zo, was wel goed voor het wegwerken van vocht in m'n been waar het door die zwaar gezwikte enkel toch opgehoopt was. En dus toch af en toe de fiets pakken. En fietsend op een sowieso heel smal betonnen paadje langs het kanaal onder de brug door gaande kwam ik opeens in smalle strook zand langs de muur en dus..... met hand tussen stuur en muur langs de muur af. Was even pijnlijk. Weer thuis goed spoelen en stuk gaasverband er over. Het was zondag einde middag. Maandagochtend toch maar even gebeld, telefonische analyse door dokter, kom toch maar even naar behandelkamer. En uur later was de wond schoongemaakt met betadine en maakte de assistente een mooi kunstwerk met zwaluwstaartjes. Buiten het droog moeten houden verder geen last van in functioneren, dus valt toch wel mee. Ach ja, altijd als ik weg ga en hoor "doe voorzichtig" zeg ik natuurlijk ja en neem me dat ook voor.

Diezelfde aanhef kan ook gewoon blijven in het kader van de corona-maatregelen. We leefden wat toe naar 19-1 met de gedachte dat er daarna weer meer mogelijk zou zijn. Maar het tegendeel bleek waar. Maatregelen nog ietwat strenger en wat later ook nog een avondklok. Niet dat dit voor mij, en bijna iedereen die ik ken, echt lastig is. Want in die tijden veelal toch gewoon thuis. Zeker nu door de andere maatregelen activiteiten in de avonden stil zijn gezet. Dus, geen probleem. Maar, kennelijk voor een heel kleine minderheid toch dusdanig dat zij het aangrijpen om zich op ietwat bizarre wijze te uiten. Gelukkig blijft het hier rustig. Echter 6 km verderop zagen winkeliers zich gisteren door dreigende onlusten genoodzaakt zeecontainers voor hun pand te zetten. Bizar!

Gelukkig is daar dan de rust die er is in zo'n dorp en in het bewegen in de natuur.

Mijn gedachtecronkel?

Dan denk ik aan de bestuurders van onze verenigingen. Hectiek kan met name bij de verenigingen die zelf rechtstreeks met de verzorging van uitvaarten te maken hebben toenemen. Noodzaak om daarop in te spelen, goed mee om te gaan. Bestuurders van alle verenigingen blijven zich vrijwillig inzetten voor hun vereniging en voor hun medemens.

Fijn dat er die flexibiliteit is om ook met die wijzigende en niet te voorspellen wijzigingen goed om te gaan.

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 27 januari 2021).

De vereniging van Jan Keuning & Anne van der Meulen

Bij verenigingen en stichtingen zijn achter de schermen vaak vele vrijwilligers actief betrokken. In-Dokkum gaat in deze nieuwe rubriek op zoek naar achtergrondverhalen van verenigingen én de mensen die actief zijn binnen die vereniging. Soms als drijvende kracht, soms als helpende hand. Deze week een gesprek met Jan Keuning en Anne van der Meulen, bestuursleden van de Begraffenis- en Crematievereniging 'Dokkum en Omstreken'.

Op de foto het bestuur: Eele Jan Sibma, Anita de Jager-Hanemaaijer, Jan Keuning, Afke Veltman-Visser en Anne van der Meulen

Waar het 'vroeger' heel normaal was dat je aangesloten was bij een begrafenisvereniging, is dat vandaag de dag heel anders. Ook al is het in dorpen nog wel vaak zo dat je automatisch lid bent van een dergelijke vereniging, in de stad – en dus ook in Dokkum – is het aantrekken van leden helemaal niet zo vanzelfsprekend. Toch heeft de Begraffenis- en Crematievereniging 'Dokkum en Omstreken' op dit moment 5435 leden en is het daarmee de grootste vereniging van Dokkum. Deze vereniging werd in 1977 opgericht door het samengaan van meerdere kleinere verenigingen. Zij kochten een gezamenlijk gebouw aan de Rondweg-West. Het gebouw is in de loop van de tijd verbouwd, maar staat er nog steeds.

"Wij proberen onze leden te ontzorgen"

Het bestuur van Begraffenis- en Crematievereniging 'Dokkum en Omstreken' bestaat uit vijf leden waarvan Anne van der Meulen sinds 2017 de voorzitter is. Over het doel van de vereniging zegt Anne van der Meulen: "Wij proberen onze leden te ontzorgen op het gebied van de uitvaart. Naast het verdriet om het verlies van een dierbare moeten er in korte tijd veel praktische zaken geregeld worden. Slechts één telefoontje naar ons centrale telefoonnummer (0519 – 292021) is voldoende om alles rondom de uitvaart van een overledene op waardige wijze te regelen voor de nabestaanden. En dat alles zonder commerciële belangen. We zijn een grote vereniging zonder winstoogmerk en de leden bepalen met elkaar de gang van zaken. Doordat we een grote vereniging zijn, kunnen we de leden zeer aantrekkelijke kortingen aanbieden."

Bestuurslid van een begrafenisvereniging...

De vereniging heeft naast de twee zelfstandige uitvaartondernemers – Wietske Bosch en Henk Fennema – die bij de vereniging betrokken zijn, ook administratief medewerker Gerda de Vries in dienst. "Zij regelen de dagelijkse gang van zaken en als bestuur vergaderen wij, normaal gesproken, negen keer per jaar over lopende zaken. We zijn een stabiele vereniging met een stabiel bestuur waar de meeste bestuursleden hun termijn van twee keer vijf jaar volmaken", licht Anne van der Meulen toe. Van der Meulen werd ruim drie jaar geleden benaderd voor een functie in het bestuur. Jan Keuning – vicevoorzitter – is al 26 jaar bestuurslid

en zal na de eerstvolgende ledenvergadering aftreden, maar herinnert zich nog goed het moment waarop hij benaderd werd voor dit bestuur. “Ja, daar moest ik natuurlijk even over nadenken. Maar al snel dacht ik ook: waarom niet? Het is geen dagelijkse kost om met begrafenissen en crematies bezig te zijn, maar wij bemoeien ons daar als bestuur niet mee. Wij runnen de vereniging, meer niet.”

Stabiel ledenbestand

“Bij onze vereniging is het zo geregeld dat kinderen gratis ingeschreven staan bij hun ouders. Vanaf hun achttiende verjaardag worden zij automatisch zelf lid. Daarvan brengen wij ze altijd per post op de hoogte”, legt Anne van der Meulen uit. “Gemiddeld komen er dan nog tien tot vijftien leden van ‘buitenaf’ door verhuizing bij en vaak nog enkele leden die hier een uitvaart hebben meegemaakt. Wij voeren geen actieve acquisitie maar moeten de komende jaren wel over ledenwerving na gaan denken.” Jan Keuning voegt hieraan toe dat de jongere generatie vaak nog niet met dit onderwerp bezig is. “Al zou dat wel beter zijn. Want hoe dan ook, je komt vroeg of laat met dit onderwerp in aanraking!”

Voordelen voor leden

“De kosten van een uitvaart zijn best hoog. Onze leden krijgen naast het regelen van de praktische zaken (dienstverlening door onze uitvaartverzorger) aantrekkelijke kortingen die in totaliteit op kunnen lopen tot bijna €2.000, – op de kosten van een uitvaart”, aldus Jan Keuning. Volgens de heren Van der Meulen en Keuning moeten de mensen in deze hoek van het land ook even wennen aan veranderingen rondom een overlijden. “Vooral de christelijke hoek organiseerde de begrafenissen vooral rechtstreeks vanuit de kerk. De omslag van een begrafenis vanuit een aula, of zelfs een crematie, duurt hier gewoon een paar jaar. We lopen hier twee tot drie jaar ‘achter’ ten op zichte van de landelijke ontwikkelingen. Dat hebben we ook tegen Respectrum (eigenaar van het Crematorium en Uitvaartcentrum) gezegd bij de overname van het gebouw.”

Historie gebouw aan de Rondweg-West

Vóór 1977 was er in de oude Sionsberg een aula gevestigd. Toen dat gebouw gesloopt werd, en er dus ook een nieuwe aula moest komen, ontstond de huidige begrafenisvereniging en is het nieuwe centrum aan de Rondweg-West gebouwd. Na een aantal jaren vond er een verbouwing plaats waarbij de opbaarkamers en de ‘koffiekamer’ werden aangebouwd. “Toch vond de vereniging dat het gebouw naar verhouding niet goed genoeg gebruikt werd en werd de ‘kerkzaal’ van tachtig naar tweehonderd zitplaatsen uitgebreid”, vertelt Keuning. Toen er enkele jaren geleden bij de gemeente belangstelling werd getoond door Respectrum voor het starten van een crematorium, werden zij geïntroduceerd bij de begrafenisvereniging. “Een perfecte combinatie voor ons als vereniging. Na de eerste contacten bleek dat de beste optie was: verkoop van ons gebouw aan Respectrum”, licht van der Meulen toe over de verkoop. Het gebouw is nu in handen van Respectrum. Na een grondige verbouwing is het nu ook mogelijk om crematies uit te voeren. De begrafenisvereniging mag het kantoor en ruimtes blijven gebruiken voor haar vergaderingen. “De onderlinge contacten zijn positief en open. En daar zijn we heel trots op!”

Van der Meulen en Keuning geven aan dat de jaarlijkse bijdrage voor leden €24,- bedraagt. Met dit lidmaatschapsgeld wordt het regelen van een uitvaart betaald. Daarnaast beveelt de vereniging een extra kapitaalverzekering aan: “Een uitvaart kost veel geld.” Mocht u meer informatie willen, kijk dan eens op de website van de Begraffenis en Crematievereniging ‘Dokkum en omstreken’.

Bron: In-Dokkum.nl, 11-01-2021, Sjaak.

Begrafenisvereniging is vaste waarde voor inwoners

De Urker begrafenisvereniging Draagt Elkanders Lasten wil ook cremeren mogelijk maken. Crematie is nog altijd een gevoelig onderwerp op Urk. Maar Draagt Elkanders Lasten wil inspelen op de vragen van haar leden. Die spreken de laatste jaren vaker de wens uit dat ze gecremeerd willen worden.

Eigen foto op Urk, Sjaak.

Dat zegt de nieuwe voorzitter van het algemeen bestuur, Klaas Brouwer in Het Gesprek. "Mensen hebben wensen. Ik kom zelf uit de mode en daar speel je in op de wensen van de klanten. Wij hebben leden en hun wensen kun je niet naast je neerleggen. Dan ben je geen goede vereniging."

Voor een crematorium op Urk zelf is het volgens bestuursvoorzitter Klaas Brouwer nu nog te vroeg. Maar voor de langere termijn sluit hij niet uit dat dat er komt. "We hebben er een paar weken geleden over gesproken. De eerste tien, 15 jaar zal een crematorium op Urk waarschijnlijk niet rendabel zijn, maar daarna sluit ik het niet uit."

Draagt Elkanders Lasten bestaat sinds 1908 als begrafenisvereniging. Daarvoor was het een soort solidariteitsfonds voor mensen die bijvoorbeeld de doktersrekening niet konden betalen. Vandaag de dag heeft de vereniging zo'n 22.000 leden. Dat betekent dat 90 tot 95 procent van alle Urkers lid is. Brouwer: "Kinderen van leden worden automatisch bij ons ingeschreven. En wanneer ze ouder worden, drukken ouders hun kinderen op het hart zelf lid te worden. Dat verklaart dat hoge percentage."

Uitvaarten zijn nu heel anders geworden door corona. Urk wordt daarin extra hard geraakt, vindt Brouwer. "Hier is heel veel medeleven. Bij het condoleren staan er soms honderden mensen in de rij. Door de anderhalve meter afstand is een gesprek moeilijker. Mensen missen die hand, een knuffel. Het raakt het hele wezen van Urk enorm."

Een plan om grotere bijeenkomsten buiten in tenten mogelijk te maken, werd afgewezen. De Veiligheidsregio keurde het niet goed omdat het besmettingsrisico te groot zou zijn.

Zijn eigen uitvaart noemt Brouwer een 'open document.' "Je past wel eens wat aan, maar er zitten een paar vaste waarden in. Maar ik wil ook ruimte houden voor de inbreng van mijn nabestaanden. Eén lied mag in ieder geval niet ontbreken: De Heer is mijn Herder."

Bron: Omroep Flevoland, 23-01-2021, Sjaak.

Urker begrafenisvereniging wijzigt beleid rond crematie niet

Eigen foto op Urk, Sjaak.

De Urker begrafenisvereniging Draagt Elkanders Lasten (DEL) is niet van plan het beleid rondom crematie te wijzigen. Dat zegt Klaas Brouwer, de nieuwe DEL-voorzitter, in een reactie op uitspraken die hij zaterdag deed bij Omroep Flevoland.

In het interview met de regionale omroep zei Brouwer dat hij niet uitsluit dat cremeren via DEL mogelijk wordt, als daar vanuit de leden vraag naar zou zijn. „Als onze leden bepaalde wensen hebben en je zou die als vereniging naast je neerleggen, dan ben je geen goede vereniging”, aldus de DEL-voorzitter. Brouwer zei verder dat hij de komst van een crematorium naar Urk niet op voorhand uitsluit. Hij ziet dat echter de eerste tien, vijftien jaar niet gebeuren, omdat dat niet rendabel zou zijn. De uitspraken van Brouwer zorgden voor enige onrust. Zo kreeg de DEL-voorzitter enkele e-mails en publiceerde de lokale krant Het Urkerland een brief waarin een lezer zijn zorg uitte over de uitspraken van Brouwer.

Sporadisch

Brouwer betreurt de verwarring die is ontstaan, zegt hij woensdagmiddag desgevraagd. „Ik heb me pas achteraf gerealiseerd dat mijn uitspraken voor twee interpretaties vatbaar zijn”, licht hij toe. „Ik bedoelde te zeggen dat je als vereniging goed naar je leden moet luisteren. Het thema crematie speelt hier niet, we krijgen slecht zeer sporadisch een vraag daarover. Waarom zou je dan iets veranderen in je beleid?” De komst van een crematorium is eveneens niet aan de orde, stelt Brouwer. „Daar zitten de leden niet op te wachten en is ook totaal niet rendabel.”

DEL regelt in het geval van crematie sinds 2005 de uitvaart tot aan de deur van het crematorium. „Aanpassing van het statuut hebben we als bestuur niet besproken. Daarvoor is totaal geen aanleiding en onze leden zouden daar ook niet mee instemmen.”

Bron: RD, 28-01-2021, Sjaak.

Cameraman Erkan neemt door corona noodgedwongen andere opdrachten aan: “Gewoonlijk werk ik tussen feestende mensen, nu sta ik tussen het verdriet”

Erkan, een ervaren cameraman, gaat nu ook uitvaarten filmen en streamen.

ASSENEDE / OOSTEEKLO - Hij maakte al foto- en filmreportages op feestelijke momenten als huwelijken en communies, en nu gaat Oosteeklonaar Erkan Yalcin ook begrafenissen filmen en live uitzenden op internet. “De vraag is er gekomen met de coronamaatregelen, omdat afscheid nemen in beperkte kring moet”, zegt Erkan. “Maar dit wordt na corona gewoon een blijver.”

Memories4Later heet het bedrijf van Erkan Yalcin, die een verleden heeft als cameraman bij AVS Oost-Vlaamse Televisie en voor de gemeente Assenede onder meer ook Assenede TV maakt. Maar zijn specialiteit is, zoals de naam van zijn zaak doet vermoeden, herinneringen voor later: foto's én video's maken van bruiloften, communies en andere mooie dingen. “Ik heb mijn eigen stijl: niet te klassiek van ‘sta eens hier en poseer’, maar journalistieke fotografie. Dynamisch, een beetje los ook.”

Vier camera's

Met het nieuwe jaar neemt Erkan er een nieuwe activiteit bij. Omdat door de coronacrisis heel wat werk (lees: huwelijken) wegviel, gaat hij voortaan begrafenissen filmen en streamen. “Ik kan niet stilzitten en fotografie en video is mijn leven”, zegt Erkan. “Tijdens de eerste lockdown was er al

vraag naar streaming, afscheid nemen moet door corona in beperkte kring, dus worden uitvaarten via internet uitgezonden voor zij die er niet bij kunnen en mogen zijn. Vorig jaar heb ik de boot nog afgehouden, maar de vraag bleef aanhouden. Dus ik heb nu geïnvesteerd in professioneel materiaal. Met vier camera's en een videomixer kan ik een uitvaart volledig in beeld brengen en een livestream optimaal regisseren. Het móét perfect zijn. Minder kun je je niet permitteren, want je krijgt maar één kans bij een uitvaart."

Geen film van zijn vader

Erkans vader overleed in december 2005. "Ik was in België, hij in Turkije. Ik kon niet op de begrafenis zijn, er was geen livestream en er werd niet gefilmd. Het is voorbij en ik heb geen herinnering. Dat doet, ruim vijftien jaar later nog altijd pijn, want ik hield heel veel van mijn papa. Later, in februari 2014, is mijn schoonmoeder overleden en heb ik mij voorgenomen dat mij dat geen tweede keer zou overkomen. Die ceremonie is wél gefilmd, en af en toe kijken we er nog eens naar. Het was een heel mooi afscheid, dat mij geïnspireerd heeft."

Mooi om later naar terug te kijken

Als fotograaf en cameraman op een trouw en communies is Erkan gewoon om in het feestgedruis te werken. Nu staat hij ineens tussen het verdriet van de mensen. "Het is een heel andere sfeer. Ik kan intens meeleven. Begrafenissen, dat pakt mij. Maar misschien is dat wel een extra troef om er, samen en in overleg met de familie, een mooi, blijvend aandenken van te maken. Iets schoons om achteraf naar terug te kijken aan iemand die je graag gezien hebt."

www.memories4later.be

Bron: Nieuwsblad.be, 14-01-2021, Sjaak.

Ergernis over hondenpoep op Brunssumse kerkhoven: 'Je verwacht toch dat er enig respect is voor de doden'

*De begraafplaats naast de Sint Vincentius à Paulokerk in de Brunssumse wijk Rumpen.
Afbeelding: archief De Limburger*

Hondendrollen ruim je op. Kak in de bak. Met meerdere slogans en acties is getracht het achterlaten van hondenpoep terug te dringen. Nu volgt een hondenverbod op begraafplaatsen in Brunssum. De dode is eeuwige rust beloofd: respect op zijn plaats. Maar dat lijkt ver te zoeken. Want wie laat zijn hond poepen op een begraafplaats? Sterker: wie laat dat liggen? Het zijn vragen waar zelden een antwoord op zal komen.

Ergernislijsten

De uitwerpselen van onze viervoeters staan stevast in de ergernislijsten. En dus proberen gemeenten daar iets tegen te doen. Zo zijn Brunssumse honden niet welkom op kinderspeelplaatsen, speelweiden of in zandbakken. Ook niet aan de lijn. Dat gaat vanaf 1 februari ook gelden op begraafplaatsen.

Het kerkhof aan de Merkelbeekerstraat, de begraafplaatsen in Rumpen (St. Vincentius) en Treebeek (St. Barbara) én Brunssum War Cemetery zijn dan verboden terrein. Brunssum stelt veel klachten te krijgen over inwoners die de hond er uitlaten en niets opruimen. De meeste kwamen van de buitendienst. Medewerkers kwamen veelvuldig met hondenpoep in aanraking bij het maaien van gras en onderhoud van heggen, struiken en bomen.

„Een begraafplaats is een plek waar mensen in stilte samen kunnen zijn met overleden dierbaren. In gedachten en in alle rust. Het is geen plek om honden uit te laten en om honden hun behoeften te laten doen. Daarvoor zijn genoeg andere plekken in Brunssum aangewezen. De begraafplaatsen zijn voor de nabestaanden. Dat willen we met deze maatregel benadrukken”, zegt burgemeester Wilma van der Rijt.

Schandelijk

Bij een rondgang zijn überhaupt weinig mensen aanwezig, laat staan met honden. Het ‘avondklokalibi op poten’ is wel geregeld op de Britse militaire begraafplaats gezien. ‘Disgraceful’, is het enige dat een bezoeker wil loslaten. Schandelijk, dus.

Deken Piet Delahaye zegt bekend te zijn met drollen rond kerken en op het gras. Maar op kerkhoven is nieuw. „Ik heb begrepen dat het op de algemene begraafplaats best veel voor komt. Je verwacht toch dat er enig respect is voor de doden. Dit hoort echt niet. Erg laag bij de grond.”

Inwoners ergeren zich al jaren groen en geel. Hoofdzakelijk kwamen klachten voorheen over de trottoirs en perken bij de straat. Het Wijkteam Brunssum Zuid ging ermee aan de slag. Met als slogan ‘Kak in de bak, geen poep op de stoep!’ keurde een team vrijwilligers drollen geelgroen. Letterlijk.

Helpt dat veel? Het is de vraag. Een verbod instellen lijkt effectiever en is relatief eenvoudig, maar handhaven weer lastiger. Op heterdaad betrapt worden is een vereiste. Maar dan heb je ook meteen een boete van honderd euro aan de broek hangen.

Bron: Limburger, 26-01-2021, Sjaak.

Waarom luiden de kerkklokken soms op rare tijden?

De klokken worden nog regelmatig geluid bij overlijden (Rechten: RTV Drenthe / Dylan de Lange)

Regelmatig luiden in Drentse dorpen de kerkklokken op onregelmatige tijden. Een vrouw uit Gieten hoorde dat en dat deed een belletje rinkelen... Ze vroeg zich af, wordt het uitluiden bij overlijden eigenlijk nog steeds gedaan?

GESCHREVEN DOOR GREETJE SCHOUTEN, Ze stuurde haar vraag in naar Zoek het uit!.

Harm Jan Lesschen uit Oosterhesselen weet veel van Drentse cultuur en tradities. “In heel veel dorpen in Drenthe is het verluiden en uitluiden nog gebruikelijk. Vroeger was het vanzelfsprekend dat dit gebeurde. Tegenwoordig wordt de familie vaak gevraagd of men het luiden op prijs stelt.”

Verluiden en uitluiden

Er is een verschil tussen verluiden en uitluiden. Lesschen: “Het verluiden gebeurt meestal op de dag na het overlijden van iemand. Dit is meestal op een vast tijdstip. In Oosterhesselen is dat omstreek 9.45 uur.” Het uitluiden is op de dag van de uitvaart. “De klokken worden dan geluid vanaf het moment dat de stoet de kerk verlaat tot het moment dat de stoet de begraafplaats bereikt. Mocht er sprake zijn van een crematie dan luiden de klokken tot de stoet het dorp heeft verlaten.”

Stel er komt iemand te overlijden. Hoe regel je dan dat de klokken geluid worden? “Een en ander verloopt nu vaak via de uitvaartvereniging.

De voorganger van de vereniging waarschuwt de klokkenluider. Soms gaat dit ook nog via de burgerlijke gemeente, die dan de klokkenluider waarschuwt. Heel veel torens met de klokken zijn eigendom van de gemeente.”

Moderne klokkenluiders

En zelfs de klokkenluiders gaan met hun tijd mee: “In sommige dorpen hoeft de klokkenluider niet meer naar de kerktoren, maar kan hij of de voorganger van de uitvaartvereniging de klokken in- en uitschakelen via een appje op zijn telefoon.”

Het luiden gebeurt nog in bijna alle Drentse dorpen, weet Lesschen. “Hoe het in de steden als Assen, Emmen, Hoogeveen, en Meppel geregeld is, is mij niet bekend.”

Bron: RTV Drenthe, 20-01-2021, Sjaak.

Maximale vrijwilligersvergoeding stijgt

De maximale vrijwilligersvergoeding stijgt in 2021 naar 1.800 euro per jaar (2020: 1.700 euro) en 180 euro per maand (2020: 170 euro). Dit is te af te leiden uit het document Belangrijkste wijzigingen belastingen 2021 van de Rijksoverheid.

Waarom de maximale vrijwilligersvergoeding in 2021 stijgt.

De maximum vrijwilligersvergoeding wordt vanaf 2020 jaarlijks geïndexeerd. Dit is aangegeven in het Belastingplan 2020.

Voor de uitvoeringspraktijk wordt het maximumbedrag per kalenderjaar rekenkundig afgerond op een veelvoud van 100 euro.

Als het bedrag na aanpassing aan de inflatie op 1.750 euro of meer uitkomt, dan wordt de belastingvrije vergoeding 1.800 euro. Het maximumbedrag per maand is het afgeronde bedrag per jaar gedeeld door 10. De verhoging van 1.700 euro naar 1.800 euro belastingvrije vergoeding voor vrijwilligers per jaar geldt vanaf 1 januari 2021.

De maximum vergoeding vrijwilligers per jaar /maand was in 2018: 1.500/150 euro, in 2019: 1.700/170 euro, in 2020: 1.700/170 euro en dus in 2021: 1.800/180.

**Bron: SalarisVanMorgen - 27-12-2020, Sjaak.*

Uitvaartverzorgster Marinka de Haan: „Een uitvaart met honderd mensen vind ik niet intiem. En ook niet verstandig.”

Positief bijeffect van corona is dat nabestaanden ‘kleine’ uitvaart intiem en prettig vinden: ‘Misschien blijft dit wel’

Dat bij een uitvaart slechts een beperkt aantal mensen aanwezig mag zijn, leek aanvankelijk een vervelende en zelfs pijnlijke gevolg van de coronacrisis. Maar veel nabestaanden zeggen achteraf het juist als prettig en intiem te hebben ervaren, constateren uitvaartverzorgers op de Veluwe. „Het gevoel is nu beter. Misschien blijft het na corona wel zo.”

In de eerste coronagolf werd het maximale aantal bezoekers bij een uitvaart op dertig gesteld. Nu is dat honderd, mits iedereen anderhalve meter afstand kan houden. In de praktijk zijn er bij een uitvaart daardoor zelden honderd mensen aanwezig. Omdat er geen ruimte is én omdat nabestaanden kiezen voor kleinschaligheid. „Ik had afgelopen week nog een uitvaart waar honderd mensen bij konden zijn, maar daar waren er maar dertig”, zegt Driesje Simens uit Heerde.

„Mensen kiezen er voor een uitvaart te houden met alleen het eigen gezin”, zegt Marinka de Haan, die vanuit Apeldoorn werkt. „In een kerk kun je wel honderd mensen kwijt, maar dat vind ik niet intiem. En ook niet verstandig.” Simens: „Ik geef altijd aan: probeer het klein te houden. Je moet de grenzen nu niet opzoeken. Maar het is uiteindelijk altijd aan de familie zelf.”

Intiemer

De kleinschaligheid bevalt veel nabestaanden. „Ik schrik er bijna van, maar zo veel mensen zeggen dat ze het altijd wel zo zouden willen”, zegt De Haan. „Ik denk dat wel negen van de tien aangeven dat ze het fijner vinden, dat de uitvaart op deze manier intiemer is. Onder normale omstandigheden nodigden nabestaanden vaak mensen uit vanwege de sociale druk. Omdat ze bang zijn dat mensen boos worden of het hen kwalijk nemen.”

Er wordt meer waarde gehecht aan wie er was dan aan hoeveel er waren

„De kerken hanteren hun eigen regels”, schetst Johan Tanghe van Uitvaartzorg Noord-Veluwe, dat vooral in de gemeente Oldebroek uitvaarten verzorgt. „De meeste zeggen: maximaal dertig mensen. Bij anderen is zeventig het maximum. Mensen die die grens opzoeken, vormen de uitzondering. Dertig lijkt aanvankelijk weinig, maar uiteindelijk zien veel mensen dat het best kan. Er wordt meer waarde gehecht aan wie er bij de uitvaart was, dan hoe veel mensen er waren. Het wordt als intiem ervaren.”

Een kaartje of telefoontje

Simens: „Voor corona klonk na een uitvaart vaak de vraag: Hoe veel mensen zijn er geweest? Het was voor sommigen belangrijk dat er veel mensen waren. Nu wordt het opgelegd om het klein te houden en hoor je achteraf: ‘Jee, dat was toch best mooi en fijn. In kleine kring, met mensen die dicht bij je staan.’ Het gevoel is nu beter.”

Tanghe: „De geliefdheid van een dierbare werd vaak gespiegeld aan het aantal mensen dat bij de uitvaart was. Nu is men dankbaar voor een kaartje of een telefoontje.”

„Zo’n kaartje kan je later nog eens op je gemak teruglezen”, zegt Simens. „Dat is misschien wel waardevoller dan een warme handdruk. Je leeft dan zo in de emotie, dat het een beetje aan je voorbij kan gaan.”

Toekomst

Volgens De Haan zou de kleinschaligheid wel eens blijvend kunnen zijn: „Veel mensen zeggen dat ze het anders ook zo hadden gewild.” „Dat kleine blijft misschien wel, na corona”, denkt ook Simens. „Al weet je niet hoe snel mensen terugvallen in hun oude patronen.”

Bron: Stentor, 18-01-2021, Sjaak.

Goed volk | Funeraire cultuur en erfgoed

ACHTERGROND - Het boek *Historische moordkruisen in Nederland* van funerair specialist en onderzoeker René ten Dam zette mij op het spoor van funeraire cultuur en funerair erfgoed, voor het gemak samen te vatten in de term *funeralia*, uiteraard eenzelfde soort woord als *devotionalia*.

Het adjectief funerair komt van het Latijnse funebris: zaken en plechtigheden die tot de begrafenis behoren. Als tweede betekenis geven de woordenboeken minder positieve connotaties: “dodelijk, verderfelijk” en zelfs “betreffende mensenoffer”. Funeralia staat ook in verband met het substantief funus (funeris), waarbij de lexica het erover eens zijn dat het slaat op de dood, sterfgevallen, begrafenisplechtigheden, lijkstoeten en lijken, ja zelfs op moorden, schimmen, ondergang en verderf.

Maar wees gerust, in het Nederlands wordt ‘funerair’ uitsluitend in verband gebracht met alles wat te maken heeft met uitingen rondom de dood in de vorm van begraven, rouw, begrafenissen/crematies, begraafplaatsen, grafmonumenten, zerken en dergelijke. Het Latijnse woord is via het Franse funéraire (begravenis) in het onze taal terecht gekomen. In onze taal komt ‘funerair’ ook voor in samenstellingen als ‘funeraire kleur’ (dieproud), een ‘funeraire basiliek’ (een basiliek waarin beroemde martelaren begraven liggen) en ‘funerarium’ oftewel een rouw- of uitvaartcentrum.

Grafcultuur

Hebben we hier, speciaal tijdens deze coronapandemie inclusief avondklok, nu te maken met een deprimeren onderwerp? Dat valt wel mee. Levensgenieter Ramses Shaffy zong het al in zijn liedje Laat me (1978) op tekst van Herman Pieter de Boer: “Ik zal ooit wel een keertje sterven, daar kom ik echt niet onderuit”.

De laatste decennia lijkt er een taboe op het verschijnsel ‘dood’ te zijn ontstaan, hetgeen volkomen onterecht is. De dood hoort bij het leven en wie dat ontkent houdt zichzelf voor de gek. Bovendien hebben de funeralia bijzonder veel facetten. Het standaardwerk Thanatos van Henk Kok (over deze persoon straks meer) begint niet voor niets met de hunebedden.

Ik heb voor mijzelf een onderscheid gemaakt tussen funeralia in engere zin en in bredere zin. Dit is dus geen algemeen erkend onderscheid, maar een puur persoonlijke die voor mijzelf duidelijkheid schept en hopelijk ook voor de lezer.

Funeralia in enge zin

Met funeralia in engere zin, specifiek voor de Nederlandse situatie, versta ik alles wat met actuele (in de ruimste zin van het woord) beschrijving, inventarisatie en zorg van en voor begraafplaatsen en begrafenissen te maken heeft. Er zijn een paar instellingen in Nederland die zich hiermee bezighouden. In de eerste plaats is er het kenniscentrum *Stichting Dodenakkers* en in het verlengde hiervan het dienstencentrum *Bureau Funeralia*.

Een interessante ‘offspring’ is de website *Shared Cemeteries* waarop informatie wordt verzameld over (voormalig) Nederlands funerair erfgoed van over de hele wereld. Te denken valt aan begraafplaatsen in voormalige Nederlandse koloniën, VOC-posten en -fortificaties. Kevin Prenger had hierover een interview met René ten Dam in Historiek van 4 januari 2021. Hiernaast is er de *Stichting Terebinth* – Vereniging voor Funeraire Cultuur, een onafhankelijke stichting die zich inzet voor het behoud van funerair erfgoed in Nederland. Behoud van en aandacht voor waardevolle begraafplaatsen en grafmonumenten staat daarbij voorop.

De diepe sporen die de Tweede Wereldoorlog hier heeft nagelaten komen in de oorlogsgraven en erebegravingen tot uiting. Uiteraard is ook dit een brok funerair erfgoed. Beheerder van deze graven is de *Oorlogsgravenstichting*.

De *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed* (RCE) adviseert over de omgang met rijksbeschermd begraafplaatsen en grafmonumenten. De Rijksdienst ondersteunt bij restauraties en onderhoud en verstrekt instandhoudingssubsidie aan houders van beschermd begraafplaatsen. De website is hier te vinden. De Joden hebben een eigen cultuur van begraven en begraafplaatsen. Informatie hierover is te vinden op de site van het *Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap*.

En wie er dan nog geen genoeg van heeft kan terecht in het Nederlands Uitvaartmuseum Tot Zover in Amsterdam, uiteraard wegens de coronapandemie gesloten tot 9 februari 2021. Ik moest spontaan denken aan een uitspraak van Fons Jansen: “Wegens een sterfgeval is het kerkhof enkele dagen gesloten”.

Funeralia in brede zin

Onder funeralia in bredere zin versta ik alles wat met begraven en cremeren te maken heeft: zowel geografisch als historisch, van het begin tot het einde der wereld. Het begrip krijgt nu een enorme reikwijdte: van hunebedden en grafheuvels tot de hedendaagse mode van ‘natuurlijk begraven’ in het bos, van de *lucht-begrafenissen* van de Tibetanen tot *grafzerken* van Vrijmetselaars met hun unieke symboliek.

Bijgeloof

Het is ook in dit perspectief dat de volkscultuur om de hoek komt kijken. In de Nederlandse volkscultuur, met name in de landelijke gebieden, hebben de funerale riten en gewoonten lang onder invloed van bijgeloof gestaan. Centraal stond daarbij de idee dat de geest van de overledene weleens kwaad in de zin kon hebben en koste wat kost voorkomen moest worden dat hij of zij naar het sterfhuis kon terugkeren om daar vervolgens te gaan spoken. De overledene werd daartoe door een speciale deur, de lijkendeur, uit het huis gedragen, langs een speciale doden- of lijkenweg naar het kerkhof vervoerd, waarna de begrafenisstoet langs een andere weg naar het sterfhuis terugkeerde. Dit verschijnsel was zo wijdverbreid en internationaal dat men kan spreken van een archetypisch motief.

Ik heb persoonlijk een eenvoudige maar indrukwekkende ceremonie meegemaakt bij het opgraven van de botten van mijn Griekse schoonvader. In Griekenland wordt een overledene na een paar jaar opgegraven door de naaste familieleden. De botten van de overledene worden vervolgens ceremonieel gereinigd met water en wijn, waarna ze worden herbegraven in de muur van een speciale ruimte op het kerkhof. Een respectabele en natuurlijke manier van het omgaan met de overblijfselen van een naaste geliefde, waar de gemiddelde Nederlander waarschijnlijk de ballen niet voor heeft.

Naast grafredes, grafschriften en andere funeraire poëzie en proza komt er ook funeraire muziek voor, al heb ik die twee termen nooit in combinatie aangetroffen. Een duidelijk voorbeeld is het Requiem, de dodenmis van de kerk van Rome die uitgevoerd wordt bij een uitvaartdienst of ter herinnering aan de overledenen op 2 november, Allerzielen. En dan is er natuurlijk de Last Post bij de dodenherdenking op 4 mei.

Wie benieuwd is naar meer internationale funeraire riten en gewoonten, het boek *Rituelen en gewoonten in Europa – Geschiedenis van de Dood* van Lucien de Cock (2006) telt ruim 500 pagina's.

Henk Kok

Zowel ‘funerair erfgoed’ als ‘funeraire cultuur’ zijn nog geen lemma's op Wikipedia, net zomin als Henk Kok, de ‘eminence grise’ van de kennis over funeralia en oprichter van de stichting ‘Het Nederlands Uit-

vaartmuseum', die op 9 januari j.l. op 97-jarige leeftijd overleed. (De gebeurtenis die de aanleiding vormt voor deze blog.)

Screenshot Henk Kok geïnterviewd door AT-5 ter gelegenheid van de opening van Museum Tot Zover op 19 december 2007. *Bron: Nederlands Uitvaart Museum Tot Zover.*

Ook op de site van het Meertens Instituut komt Kok niet voor, wat merkwaardig is aangezien hij onder leiding van de bekende dr J.J. Voskuil veldonderzoek ter zake heeft verricht. Kok redde allerlei funeraire volksgebruiken van de vergetelheid, schreef en sprak er onvermoeibaar over en was een vasthoudend speurder. In 1970 publiceerde hij zijn bekendste boek, *De geschiedenis van de laatste eer in Nederland*, in 2005 verschenen in een uitgebreide editie als *Thanatos*. Wie zijn gymnasium heeft afgemaakt zal deze Griekse benaming bekend voorkomen. In dit boek etaleert hij zijn voorliefde voor lokale gebruiken en anekdotische verhalen, en de grotere historische context raakte daarbij wel eens ondergesneeuwd, maar hij toont zich in dit werk een volkskundige ten voeten uit. Het is het eerste werk dat de Nederlandse geschiedenis van de omgang met de dood beschrijft en het is nog altijd een standaardwerk. Hoewel Kok geen academicus was – hij was oorspronkelijk vertegenwoordiger van een uitvaartverzekeraar – schreef hij in 1977 tot gastdocent bij de Rijksuniversiteit Utrecht, afdeling Klinische Psychologie en Gerontologie. In 1994 was hij adviseur en hoofdredacteur van de Teleac-serie Begraven en begraafplaatsen, monumenten uit ons bestaan. In 1996 ontving hij uit handen van prof. dr B. Smalhout als eerste in Nederland de LPU-Award voor het behoud van het Nederlandse funeraire cultuurbezit.

Lede ogen

De ontwikkelingen van de uitvaart zelf zag Kok met lede ogen aan. Hij was een man van tradities en de instandhouding daarvan. In zijn 'funerair testament' op de website van de door hem geïnitieerde *Stichting Ankh*, schreef hij:

Erger wordt het wanneer een fantasie-stoet in elkaar wordt geflanst zoals bij Ramses Shaffy, en deze stoet betiteld wordt als een echte ouderwetse Amsterdamse rouwstoet.

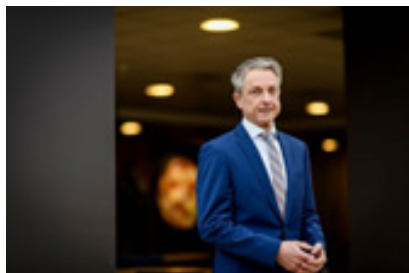
Guus Sluiter, de directeur van het museum 'Tot Zover', eindigt zijn In memoriam van Henk Kok met de woorden:

De dood die voor hem geen geheimen kende heeft bezit van Henk Kok genomen. Het zal me niet verbazen als Kok na zijn verscheiden nog aan Magere Hein himself commentaar heeft gegeven.

Ik zou deze blog willen besluiten met een citaat van James Bond: *"We all die, but not today"*.

+6

Bron: sargasso.nl – 25-01-2021, column Hans Overduin, Sjaak.

Uitvaartondernemer Pedro Swier is stervensdruk. Hij vertelt over hoe deze periode voor hem is.

Niet de vuurwerkramp, tsunami of MH17, maar corona is voor Twentse uitvaartondernemer indrukwekkendste periode ooit

ENSCHDEDE - Uitvaartondernemer Pedro Swier heeft zijn portie ellende wel gezien. De vuurwerkramp in Enschede, de tsunami in Thailand, de doden van vlucht MH17; gebeurtenissen die hun sporen nalieten. Maar geen van die rampen was zo intensief en indrukwekkend als de huidige coronapandemie. „En het einde is nog lang niet in zicht.”

Voor de deur staat een rouwauto. Dat is bij een uitvaartorganisatie niet gek, maar de laatste tijd staat hij er wel erg vaak. Eigenlijk te vaak, vinden ze bij uitvaartorganisatie Vredenhof in Enschede. Het mag wel wat minder.

Binnen, een familie. Verdriet in kleine kring. Er zitten niet meer dan dertig mensen, want dat is hier het maximum bij de huidige afstandsregels. Zonder corona waren het er meer geweest, maar zonder corona was er wel meer anders geweest. Er wordt met de realiteit gedeald. Zo gaat dat al maanden.

Pedro Swier, algemeen directeur van Vredenhof, zit in een naastgelegen ruimte. Strak in pak, de stropdas als altijd netjes geknoopt. Dat de Enschedeër hier gaat vertellen over de heftigste tijd die hij bij het bedrijf meemaakte, had hij in april 2020 niet verwacht. Ze waren voorbereid op alles, vertelde hij destijds, maar aantallen overlijdens als toen in Brabant bleven hier uit. Twente ontsprong de dans. Het voelt nu als heel lang geleden. Een interview over spontane, maar verboden knuffels, agentje spelen en die ongekennde drukte.

U was betrokken bij de identificatie van lichamen na de ramp met de MH17, was lid van het team dat ondersteuning verleende in Thailand na de tsunami en zag als medewerker van het Rampen Identificatie Team de gevolgen van de vuurwerkramp in Enschede. Toch spreekt u in coronatijd over ‘de meest intensieve en indrukwekkende periode’ die u ooit meemaakte. Hoezo?

Pedro Swier: „Wat ik geleerd heb, is dat je moet zorgen dat je niet van de ene in de andere ramp terecht komt. Dat je jezelf niet oneindig uitput. Een ramp heeft vaak een kop en een staart. Die vindt plaats, en er komt dan niet meer bij. Maar nu is er iedere dag een ramp. Elke dag komen er weer slachtoffers bij. En het duurt al zo ontzettend lang.”

„Je neemt het mee naar huis. Dat komt deels ook doordat je ziet dat collega's gevaaren lopen. Mensen in de postmortale zorg, die de overledene moeten ophalen en verzorgen. Eigenlijk moet je er, qua voorzorgsmaatregelen, vanuit gaan dat iedereen positief is. Want je kunt geen risico lopen.”

„In die eerste periode hebben we zelf geen zieken gehad, nu wel. Een aantal heeft in het ziekenhuis gelegen. Hun gezinnen worden getroffen. Dat raakt je.”

Zijn er hier nu dagen dat er geen overlijdens zijn?

„Nee, geen een.”

En normaal?

„Dan wel eens.”

‘Het is stervensdruk’, zei u, aan de telefoon.

„Het is vandaag donderdag. Als we nu een uitvaart moeten plannen, kijken we eerst naar volgende week donderdag. Eerder is er geen plek in het crematorium. Acht dagen, dat is heel lang, normaal ligt dat tussen de drie en zes dagen. Dat is nu al vier weken zo gaande. Het is geen piek. Het is gewoon continu zo. En we weten: het einde is nog lang niet in zicht.”

De overlijdensadvertenties in de krant, ze vertellen lang niet altijd of iemand aan de gevolgen van corona is overleden. Hoe hoog is dat percentage, bij jullie?

„Ik denk dat dat wel rond de 50 tot 60 procent ligt. Dat zijn positief geteste personen, het hoeft niet de oorzaak van het overlijden te zijn. Wat je ziet, is dat vooral de kwetsbare groep aan de beurt is. Het zijn er echt heel veel.”

De besmettingsgraad ligt hoog in Twente. Al weken. Bent u bevreesd voor wat er nog komen gaat?

„Ja, juist nu. Als je de geleerden mag geloven, krijgen we de gevolgen van kerst en oud en nieuw nog. Eerder zagen we dat na de zomervakantie, en na Black Friday. Of je dat wilt geloven of niet; het is geen toeval. Ik houd mijn hart vast voor eind januari. Ook voor de medewerkers. Want de elastiekjes van wat mensen aankunnen worden wel dunner.”

„Hoe het hier zo erg kan zijn? Ik heb er geen verklaring voor. Nee, ik denk niet dat het aan het gedrag van de mensen ligt. Maar diegene die nu nog durft te zeggen dat er niets aan de hand is, die moet hier eens een halve dag meelopen. Dan piept-ie wel anders.”

In het uitvaartcentrum gelden jullie regels. Thuis niet. Jullie kunnen niet weten wat daar gebeurt, als er iemand overlijdt. Of er mensen langskomen, of er wordt geknuffeld en getroost.

„Dat klopt, dat blijft. Het gebeurt veel minder dan normaal na een overlijden het geval zou zijn, maar vaak nog wel meer dan is toegestaan. Wij geven continu aan nabestaanden mee dat als ze dat doen, de kans groot is dat ze niet bij de uitvaart aanwezig kunnen zijn. Wie zich in die acht dagen niet gedraagt, wel iedereen binnenlaat en knuffelt... Kom maar eens een paar uur hier bij de telefoon zitten. Onze medewerkers krijgen het ene na het andere moeilijke telefoontje. Mensen, huilend aan de lijn, omdat ze positief zijn en

dus niet bij een uitvaart kunnen zijn.”

„Laatst bijvoorbeeld, hadden we een zoon, die als enige van drie broers bij het overlijden van zijn vader - aan corona - mocht zijn. Op dat moment is hij er niet mee bezig, logisch, maar hij loopt dan wel risico. Vijf dagen na het overlijden moest hij zich laten testen. Dan komt de spanning. Ben ik positief? Kan ik wel bij de uitvaart zijn? Die druk, die is echt heel groot.”

„De familie loopt zoveel risico, in de dagen na een overlijden. Daarom adviseren we ook: laat de buurvrouw maar voor de deur staan. Doe in huis een mondkapje op. Want er niet bij kunnen zijn, dat is ingrijpend. Maar we zien het veel. Bij iedere plechtigheid ontbreekt wel iemand uit de nabije kring, omdat hij of zij positief thuiszit. Dat gaat straks zijn naweën nog wel hebben.”

Is in die Twentse huiskamers, waar jullie komen, de urgentie van dat virus voelbaar?

„Op het moment van overlijden niet. Mensen zitten dan echt in een fase van desorganisatie. En dan maak je af en toe wel eens een fout. Nee, dat moet ik anders zeggen: ze vergissen zich. Onbewust. Er wordt een keer een hand gegeven, geknuffeld. Dat gebeurt. Dat doet iedereen, het is de macht der gewoonte.”

„Het is nu ook onze taak om dat een halt toe te roepen. Ja, soms voel je je politieagent. Dat is ook niet erg, van een buitenstaander accepteren nabestaanden het denk ik sneller dan van een familielid. ‘Ach, het valt wel mee’, ze wuiven het weg, op dat moment. Maar als iedereen de burens, vrienden en kennissen gaat uitnodigen, wordt het aantal besmettingen een veelvoud. Je moet het beperken.”

Wordt daarnaar geluisterd?

„Ja. Ook hier. De tolerantiegraad van mensen is echt heel hoog. Ze accepteren dat je hier voor de tafels met daarachter de nabestaanden langs moet lopen. Het is bewonderenswaardig hoe iedereen concessies doet, terwijl je ziet wat het voor mensen betekent. Want er wordt mensen wat afgepakt. Iets ontnomen, zo voelt het. Ik vraag me af hoe het zou zijn als ik aan de andere kant van die tafel zou staan.”

Swier mist de waardering voor het werk van de uitvaartondernemers, die de afgelopen maanden alles op alles zetten. Niet alleen bij Vredenhof, maar overal in het land waren ze drukker dan ooit. „Het is onbegrijpelijk dat onze branche, ook vanuit de politiek, zo onderbelicht blijft. We worden niet genoemd, in geen enkele persconferentie.”

„Als er een baby wordt geboren en er geen kraamfeest is; dat kan je uitstellen. Geen bruiloft? Geen winter-sportvakantie? Jammer, maar waar heb je het over. Dat zijn luxeproblemen. De druk die er op ons werk zit, om het ondanks alle maatregelen goed te doen... Daar mag meer waardering voor zijn. Een afscheid kun je niet over doen.”

Bron: Tubantia, 09-01-2021, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 19-09-2020

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
61116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 06 - 23894310
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 06 - 23894310
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717

Regio West:

*(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeel-
and)*

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

